

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

22 mei 2001

WETSONTWERP
betreffende de anonieme getuigen

AMENDEMENTEN

Nr. 7 **VAN DE REGERING**

Art. 2

In het voorgestelde artikel 75bis, de woorden «van de inverdenkinggestelde of diens raadsman» vervangen door de woorden «van de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij of hun raadsman».

VERANTWOORDING

Het betreft hier een logische aanvulling: er is geen enkele reden waarom de burgerlijke partij de mogelijkheid niet zou hebben om de onderzoeksrechter te verzoeken een getuige gedeeltelijk anoniem te horen.

Voorgaande documenten :

Doc 50 **1185/ (2000/2001)** :

001 : Wetsontwerp.

002 en 003 : Amendementen.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

22 mai 2001

PROJET DE LOI
relatif aux témoins anonymes

AMENDEMENTS

N°7 **DU GOUVERNEMENT**

Art. 2

A l'article 75bis proposé, remplacer les mots «de l'inculpé ou de son conseil» par les mots «de l'inculpé de la partie civile ou de leur conseil».

JUSTIFICATION

Il s'agit d'une addition logique: il n'y a aucune raison pour laquelle la partie civile ne serait pas dans la possibilité de demander au juge d'instruction d'entendre un témoin sous l'anonymat partiel.

Documents précédents :

Doc 50 **1185/ (2000/2001)** :

001 : Projet de loi.

002 et 003 : Amendements.

Nr. 8 VAN DE REGERING

Art. 5

In het voorgestelde artikel 155bis, de woorden «van de beklagde of diens raadsman» **vervangen door de woorden** «van de beklagde, de burgerlijke partij of hun raadsman».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording van amendement nr. 7.

Nr. 9 VAN DE REGERING

Art. 9

In het voorgestelde artikel 317bis, de woorden «van de beschuldigde of diens raadsman» **vervangen door de woorden** «van de beschuldigde, de burgerlijke partij of hun raadsman».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording van amendement nr. 7.

Nr. 10 VAN DE REGERING

Art. 11

In het voorgestelde artikel 86bis, §1, de woorden «van de inverdenkinggestelde» **vervangen door de woorden** «van de inverdenkinggestelde of de burgerlijke partij».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording van amendement nr. 7.

Nr. 11 VAN DE REGERING

Art. 2

In het voorgestelde artikel 75bis, eerste lid, de twee laatste zinnen vervangen door de zin «Tegen de beschikking van de onderzoeksrechter waarbij hij de gedeeltelijke anonimiteit toekent of weigert, staat geen rechtsmiddel open.»

N°8 DU GOUVERNEMENT

Art. 5

A l'article 155bis proposé, remplacer les mots «du prévenu ou de son conseil» **par les mots** «du prévenu, de la partie civile ou de leur conseil».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 7.

N° 9 DU GOUVERNEMENT

Art. 9

A l'article 317bis proposé, remplacer les mots «de l'accusé ou de son conseil» **par les mots** «de l'accusé, de la partie civile ou de leur conseil».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 7.

N° 10 DU GOUVERNEMENT

Art. 11

A l'article 86bis, §1, proposé, remplacer les mots «de l'inculpé» **par les mots** «de l'inculpé ou de la partie civile».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 7.

N° 11 DU GOUVERNEMENT

Art. 2

A l'article 75bis, proposé, les deux dernières phrases du premier alinéa sont remplacées par la phrase «L'ordonnance du juge d'instruction par laquelle il accorde ou refuse l'anonymat partiel n'est susceptible d'aucun recours.»

VERANTWOORDING

Het is niet noodzakelijk om de bestaande beroeps-mogelijkheden in het Wetboek van strafvordering te herhalen.

Nr. 12 VAN DE REGERING

Art. 3

Het voorgestelde artikel 75ter wijzigen als volgt:

A. In het voorgestelde artikel 75ter, de woorden «officieren en agenten van gerechtelijke politie» vervangen door de woorden «de personen die in de uitoefening van hun beroepsactiviteit betrokken zijn bij de vaststelling van en het onderzoek naar een misdrijf of kennis nemen van omstandigheden waarin het misdrijf werd gepleegd»;

B. de woorden «hun dienstadres» vervangen door de woorden «hun dienstadres of het adres waarop zij gewoonlijk hun beroep uitoefenen».

VERANTWOORDING

Personen die, naar aanleiding van hun beroepsuitoefening, betrokken zijn bij de vaststelling en het onderzoek naar een misdrijf (politieofficieren, magistraten, deskundigen, ...), wanneer zij in die hoedanigheid worden gevraagd om te getuigen, kunnen hun dienstadres of het adres waarop zij hun beroep uitoefenen vermelden in plaats van hun privé-adres. Ook personen die uit hoofde van hun beroepsactiviteit kennis kunnen nemen van de omstandigheden waarin het misdrijf is gepleegd dienen hun privé-adres niet te vermelden. Het gaat hier om hulpverleners, ambulanciers, bankbedienden (in geval van witwas-misdrijven), en andere.

Nr. 13 VAN DE REGERING

Art. 6

Het voorgestelde artikel 155ter als volgt wijzigen:

A. de woorden «officieren en agenten van gerechtelijke politie» vervangen door de woorden «de personen die in de uitoefening van hun beroepsactiviteit betrokken zijn bij de vaststelling van en het onderzoek naar een misdrijf of kennis nemen van omstandigheden waarin het misdrijf werd gepleegd»;

B. de woorden «hun dienstadres» vervangen door de woorden «hun dienstadres of het adres waarop zij gewoonlijk hun beroep uitoefenen».

JUSTIFICATION

Il n'est pas nécessaire de répéter les possibilités de recours déjà existants dans le Code d'instruction criminelle.

N° 12 DU GOUVERNEMENT

Art. 3

Modifier l'article 75ter, proposé comme suit:

A. Remplacer les mots «des officiers et des agents de police judiciaire» par les mots «des personnes qui, dans l'exercice de leurs activités professionnelles, sont impliquées dans la constatation et l'instruction d'une infraction ou prennent connaissance des circonstances dans lesquelles l'infraction a été commise»;

B. Remplacer les mots «leur adresse de service» par les mots «leur adresse de service ou l'adresse à laquelle ils exercent habituellement leur profession».

JUSTIFICATION

Les personnes qui, à l'occasion de leur activité professionnelle, sont impliquées dans la constatation ou l'instruction d'une infraction (des officiers de police, des magistrats, des experts, ...), et lorsqu'elles sont demandées en cette qualité de témoigner, peuvent mentionner leur adresse de service ou l'adresse à laquelle ils exercent leur profession en lieu de leur domicile privé. Egalement, les personnes qui, dans l'exercice de leurs activités professionnelles, prennent connaissance des circonstances dans lesquelles l'infraction a été commise, ne sont pas obligées de mentionner leur domicile privé. Il s'agit d'assistants sociaux, ambulanciers, employés de banque (dans le cas de blanchiment) et autres.

N° 13 DU GOUVERNEMENT

Art. 6

Modifier l'article 155ter, proposé comme suit:

A. Remplacer les mots «des officiers et des agents de police judiciaire» par les mots «des personnes qui, dans l'exercice de leurs activités professionnelles, sont impliqués dans la constatation et l'instruction d'une infraction ou prennent connaissance des circonstances dans lesquelles l'infraction a été commise»;

B. Remplacer les mots «leur adresse de service» par les mots «leur adresse de service ou l'adresse à laquelle ils exercent habituellement leur profession».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording bij amendement nr. 12.

Nr. 14 VAN DE REGERING

Art. 10

Het voorgestelde artikel 317ter als volgt wijzigen:

A. de woorden «officieren en agenten van gerechtelijke politie» **vervangen door de woorden** «*de personen die in de uitoefening van hun beroepsactiviteit betrokken zijn bij de vaststelling van en het onderzoek naar een misdrijf of kennis nemen van omstandigheden waarin het misdrijf werd gepleegd*»;

B. de woorden «hun dienstadres» **vervangen door de woorden** «*hun dienstadres of het adres waarop zij gewoonlijk hun beroep uitoefenen.*».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording bij amendement nr. 12.

Nr. 15 VAN DE REGERING

Art. 5

In het voorgestelde artikel 155bis de volgende wijzigingen aanbrengen:

A. de laatste zin van het eerste lid wordt vervangen door de zin «*Tegen de beslissing van de rechtbank waarbij zij de gedeeltelijke anonimiteit toekent of weigert, staat geen rechtsmiddel open.*»;

B. het tweede lid wordt vervangen als volgt: «*De getuige aan wie reeds gedeeltelijke anonimiteit werd toegekend overeenkomstig artikel 75bis, behoudt zijn gedeeltelijke anonimiteit. Het toekennen van de gedeeltelijke anonimiteit overeenkomstig artikel 75bis of overeenkomstig het eerste lid van dit artikel staat de ondervraging ter terechtzitting niet in de weg.*».

VERANTWOORDING

De wijzigingen aangebracht in dit artikel betreffen de bevoegdheid van de rechter ten gronde.

De eerste wijziging betreft enkel een technische verduidelijking.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 12.

N° 14 DU GOUVERNEMENT

Art. 10

Modifier l'article 317ter proposé comme suit:

A. Remplacer les mots «des officiers et des agents de police judiciaire» **par les mots** «*des personnes qui, dans l'exercice de leurs activités professionnelles, sont impliqués dans la constatation et l'instruction d'une infraction ou prennent connaissance des circonstances dans lesquelles l'infraction a été commise*»;

B. Remplacer les mots «leur adresse de service» **par les mots** «*leur adresse de service ou l'adresse à laquelle ils exercent habituellement leur profession*».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 12.

N° 15 DU GOUVERNEMENT

Art. 5

A l'article 155bis proposé, apporter les modifications suivantes:

A. Remplacer la dernière phrase du premier alinéa par la phrase suivante: «*La décision par laquelle le tribunal accorde ou refuse l'anonymat partiel n'est susceptible d'aucun recours.*»;

B. remplacer le deuxième alinéa comme suit: «*Le témoin à qui a été octroyé l'anonymat partiel conformément à l'article 75bis, conserve son anonymat partiel. L'octroi de l'anonymat partiel conformément à l'article 75bis ou au premier alinéa du présent article, n'empêche pas l'interrogatoire du témoin à l'audience.*».

JUSTIFICATION

Les modifications apportées à cet article concernent la compétence du juge de fond.

La première modification concerne un éclaircissement technique.

De tweede wijziging geeft aan dat als het gaat om een getuige die al door de onderzoeksrechter is verhoord overeenkomstig artikel 75bis, de bodemrechter gebonden is door de beslissing van de onderzoeksrechter om die getuige gedeeltelijke anonimiteit te geven. De bodemrechter heeft dus enkel een appreciatiebevoegdheid wanneer het gaat om een nieuwe getuige.

Nr. 16 VAN DE REGERING

Art. 9

In het voorgestelde artikel 317bis, het tweede lid als volgt vervangen:

«De getuige aan wie reeds gedeeltelijke anonimiteit werd toegekend overeenkomstig artikel 75bis, behoudt zijn gedeeltelijke anonimiteit. Het toekennen van de gedeeltelijke anonimiteit overeenkomstig artikel 75bis of overeenkomstig het eerste lid van dit artikel staat de ondervraging ter terechtzitting niet in de weg».

VERANTWOORDING

Cfr. de verantwoording bij amendement nr.15.

Nr. 17 VAN DE REGERING

Art. 11

In het voorgestelde artikel 86bis, §1, de woorden «in uitzonderlijke gevallen» weglaten.

VERANTWOORDING

Deze woorden hebben geen toegevoegde waarde en kunnen geschrapt worden.

Nr. 18 VAN DE REGERING

Art. 11

In het voorgestelde artikel 86bis, §5 vervangen als volgt:

«§5. Tegen de beschikking van de onderzoeksrechter waarbij hij de volledige anonimiteit toekent of weigert, staat geen rechtsmiddel open.»

La deuxième modification indique que s'il s'agit d'un témoin qui a déjà été entendu par le juge d'instruction conformément à l'article 75bis, le juge de fond est tenu par la décision du juge d'instruction d'accorder l'anonymat partiel au témoin. Le juge du fond n'a qu'une compétence d'appréciation que quand il s'agit d'un nouveau témoin.

N° 16 du GOUVERNEMENT

Art. 9

A l'article 317bis proposé, remplacer le deuxième alinéa comme suit:

«Le témoin à qui a été octroyé l'anonymat partiel conformément à l'article 75bis, conserve son anonymat partiel. L'octroi de l'anonymat partiel conformément à l'article 75bis ou au premier alinéa du présent article, n'empêche pas l'interrogatoire du témoin à l'audience».

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 15.

N° 17 DU GOUVERNEMENT

Art. 11

A l'article 86bis, §1, proposé, supprimer les mots «dans des cas exceptionnels».

JUSTIFICATION

Ces mots n'ont pas de valeur ajoutée et peuvent être supprimés.

N° 18 DU GOUVERNEMENT

Art. 11

A l'article 86bis proposé, remplacer le §5 comme suit:

«§5. L'ordonnance du juge d'instruction par laquelle il accorde ou refuse l'anonymat complet n'est susceptible d'aucun recours.»

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording onder amendement nr.5.

De minister van Justitie,

Marc VERWILGHEN

Nr. 19 VAN DE HEER **DECROLY c.s.**

Art. 2

In het ontworpen artikel 75bis, eerste lid, tussen de woorden «vordering van het openbaar ministerie,» en de woorden «beslissen dat», de woorden «na afzonderlijk de procureur des Konings, de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en de getuige te hebben gehoord,» invoegen.

VERANTWOORDING

Naar het voorbeeld van het Nederlandse recht (artikel 226b, eerste lid, van het Nederlandse Wetboek van strafvordering) komt het ons verantwoord voor dat de onderzoeksrechter de partijen en de getuige verhoort vóór beslist wordt de zelfs deels door de anonimiteit gedekte getuige te horen. Er wordt immers een beroep gedaan op een van het gemeen recht afwijkende bewijsvorm.

Het horen van de partijen en van de getuige op tegenspraak in verband met het beroep op een dergelijke bewijsvorm is van dien aard dat het de billijkheid van de beslissing van de onderzoeksrechter ten goede komt. Die eis lijkt ons des te meer onontbeerlijk daar tegen de beslissing van de onderzoeksrechter geen rechtsmiddel openstaat.

Nr. 20 VAN DE HEER **DECROLY c.s.**

Art. 5

In het ontworpen artikel 155bis, eerste lid, tussen de eerste en de tweede zin de volgende zin invoegen:

«Vooraleer de rechtbank een beslissing neemt, hoort zij afzonderlijk, in raadkamer, de procureur des Konings, de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en de getuige.».

VERANTWOORDING

De verantwoording is *mutatis mutandis* dezelfde als die van amendement nr. 19. Tegenspraak is daarenboven nog meer geboden aangezien het om de vonnisfase gaat.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 5.

Le ministre de la Justice

Marc VERWILGHEN

N° 19 DE M. **DECROLY ET CONSORTS**

Art. 2

A l'article 75bis, alinéa 1er, proposé, entre les mots «réquisition du ministère public», et les mots «qu'il ne sera pas fait mention» insérer les mots suivants:

«après avoir entendu séparément le procureur du Roi, l'inculpé, la partie civile et le témoin».

JUSTIFICATION

A l'instar du droit néerlandais (article 226bis, alinéa 1er du Code de procédure pénale néerlandais), il nous semble que l'audition des parties et du témoin par le juge d'instruction préalablement à la décision d'entendre le témoin sous le couvert de l'anonymat, fût-ce partiel, se justifie compte tenu du recours à un mode de preuve exorbitant du droit commun.

L'audition contradictoire des parties et du témoin portant sur le recours à pareil mode de preuve est de nature à favoriser le caractère équitable de la décision prise par le juge d'instruction. Cette exigence nous paraît d'autant plus indispensable que la décision du juge d'instruction est sans recours.

N° 20 DE M. **DECROLY ET CONSORTS**

Art. 5

A l'article 155bis, alinéa 1er en projet, insérer entre la première et la deuxième phrase la phrase suivante:

«Le tribunal entend séparément en chambre du conseil, le procureur du Roi, le prévenu, la partie civile et le témoin avant de prendre sa décision».

JUSTIFICATION

La justification est *mutatis mutandis* identique à celle de l'amendement n° 19. En outre, s'agissant de la phase de jugement, la contradiction s'impose encore davantage.

Nr. 21 VAN DE HEER **DECROLY c.s.**

Art. 9

In het ontworpen artikel 317bis, eerste lid, na de eerste zin de volgende zin toevoegen:

«Vooraleer de voorzitter zijn beslissing neemt, hoort hij afzonderlijk, in raadkamer, de procureur des Konings, de beschuldigde, de burgerlijke partij en de getuige over die aangelegenheid».

VERANTWOORDING

In dit verband is tegenspraak des te meer gerechtvaardigd omdat het een assisenprocedure betreft, die niet alleen tegenspraak en openbaarheid vooropstelt, maar ook het feit dat de debatten mondeling moeten verlopen.

Nr. 22 VAN DE HEER **DECROLY c.s.**

Art. 11

In het ontworpen artikel 86bis, § 3 vervangen door de volgende bepaling:

«§ 3. De onderzoeksrechter neemt kennis van de volledige identiteit van de getuige en trekt diens betrouwbaarheid na. Vooraleer de onderzoeksrechter zijn beslissing neemt, hoort hij over die aangelegenheid afzonderlijk de procureur des Konings, de in verdenkinggestelde, de burgerlijke partij en de getuige.».

Nr. 23 VAN DE HEER **DECROLY EN MEVROUW TALHAOUI**

Art. 11

In het ontworpen artikel 86ter, tweede lid, de woorden «gaat de onderzoeksrechter over tot het verhoor van de getuige» vervangen door de woorden «gaat de onderzoeksrechter over tot het verhoor van de getuige, die eventueel wordt bijgestaan door een raadsman».

N° 21 DE M. **DECROLY ET CONSORTS**

Art. 9

A l'article 317bis, alinéa 1er, proposé, ajouter après la première phrase, la phrase suivante:

«Le président entend séparément, en chambre du conseil, le procureur du Roi, l'accusé, la partie civile et le témoin sur cette question avant de prendre sa décision.».

JUSTIFICATION

La contradiction sur ce point se justifie d'autant plus qu'il s'agit d'une procédure d'assises qui privilégie non seulement la contradiction et la publicité mais également l'oralité des débats.

N° 22 DE M. **DECROLY ET CONSORTS**

Art. 11

A l'article 86bis, proposé, remplacer le §3 comme suit:

«§3. Le juge d'instruction prend connaissance de l'identité complète du témoin et contrôle sa fiabilité. Il entend séparément le procureur du Roi, l'inculpé, la partie civile et le témoin avant de prendre sa décision.».

Vincent DECROLY (ECOLO-AGALEV)
Fauzaya TALHAOUI (AGALEV-ECOLO)
Anne BARZIN (PRL-FDF-MCC)
Jaqueline HERZET (PRL-FDF-MCC)
Karine LALIEUX (PS)
Thierry GIET (PS)

N° 23 DE M. **DECROLY ET MME TALHAOUI**

Art. 11

A l'article 86ter, alinéa 2 proposé, insérer entre les mots «procède à l'audition du témoin» et les mots «à l'endroit et au moment» les mots «, assisté, le cas échéant, par un conseil,»

VERANTWOORDING

Wanneer de onderzoeksrechter de getuige onder bescherming van de volledige anonimiteit verhoort, heeft de getuige het recht zich te laten bijstaan door een advocaat. Het gaat immers om een uitzonderlijke procedure.

Aangezien de getuige zich precies wegens een gewone getuigenis in gevaar of bedreigd kan voelen, dient ervoor te worden gezorgd dat hij alle waarborgen krijgt die de toestand vereist. De bijstand door een advocaat kan de getuige een gevoel van zekerheid geven als hij in paniek verkeert en hem nog beter garanderen dat zijn identiteit geheim zal blijven. De advocaat zal erop toezien dat de getuige tijdens zijn kruisverhoor geen aanwijzingen geeft waaruit zijn identiteit kan worden opgemaakt.

Nr. 24 VAN DE DAMES HERZET EN BARZIN EN DE HEER GIET

Art. 11

In het ontworpen artikel 86bis, § 2 vervangen door wat volgt:

«§ 2. De identiteit van de getuige kan alleen verborgen worden gehouden overeenkomstig artikel 86ter indien er precieze en ernstige aanwijzingen bestaan dat de feiten waarover een getuigenverklaring zal worden afgelegd, een misdrijf uitmaken dat werd gepleegd in het kader van een criminele organisatie zoals bedoeld in artikel 324bis van het Strafwetboek, of een overtreding uitmaken op de wet van 16 juni 1993 betreffende de bestraffing van de ernstige schendingen van het internationaal humanitair recht, indien het onderzoek naar deze feiten zulks vereist en indien de overige middelen van onderzoek niet lijken te volstaan om de waarheid aan de dag te brengen.».

VERANTWOORDING

Overeenkomstig de federale regeringsverklaring en meer bepaald het federaal veiligheids- en detentieplan, beoogt het ter bespreking voorliggende wetsontwerp de inrichting van een wettelijk instrument ter bestrijding van de georganiseerde zware criminaliteit. Tot op zekere hoogte probeert de tekst van dit wetsontwerp niet alleen rekening te houden met het streven naar doeltreffendheid (dat voor elk initiatief ter zake de leidraad moet zijn), doch tevens met de rechten van de verdediging, waarvan de inachtneming een noodzaak is wil men tot een billijke procedure komen.

De tekst heeft dus wel degelijk vooral de georganiseerde criminaliteit op het oog, maar dit is een vrij recent begrip, dat onvoldoende duidelijk is gedefinieerd. Er wordt naar verwezen in diverse wetten, zoals de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het wit-

JUSTIFICATION

Le témoin bénéficie du droit de se faire assister par un avocat lors de son audition, sous le couvert de l'anonymat complet, par le juge d'instruction compte tenu du caractère exceptionnel de la procédure. En effet, dans la mesure où il se sent précisément en danger ou menacé par un témoignage ordinaire, il convient de veiller à lui donner toutes les garanties que la situation exige. L'assistance d'un avocat est de nature à sécuriser le témoin (contre un sentiment de panique) et à renforcer la garantie que l'identité ne sera pas révélée. L'avocat veillera à ce que lors du *cross-examination*, le témoin ne livre des indications susceptibles de révéler son identité.

Vincent DECROLY (ECOLO-AGALEV)
Fauzaya TALHAOU (AGALEV-ECOLO)

N° 24 DE MMES HERZET ET BARZIN ET M.GIET

Art. 11

A l'article 86bis en projet, remplacer le § 2 comme suit:

«§ 2. L'identité du témoin peut seulement être tenue secrète, conformément à l'article 86ter, s'il existe des indications précises et sérieuses que les faits à propos desquels un témoignage sera effectué, constituent une infraction qui a été commise dans le cadre d'une organisation criminelle, telle qu'elle est visée à l'article 324bis du Code pénal, ou une infraction à la loi du 16 juin 1993 relative à la répression des violations graves du droit international humanitaire, si l'instruction des ces faits l'exige et si les autres moyens d'instruction ne semblent pas suffire à la manifestation de la vérité.».

JUSTIFICATION

Conformément à la déclaration du gouvernement fédéral et plus particulièrement au plan fédéral de sécurité et de politique pénitentiaire, le projet de loi à l'examen vise à mettre en place un instrument légal de lutte contre la grande criminalité organisée. Le texte du projet de loi tente, dans une certaine mesure, de prendre en compte non seulement le souci d'efficacité qui doit guider toute initiative en la matière mais également les droits de la défense dont le respect est une nécessité si l'on veut aboutir à une procédure équitable.

La cible privilégiée du texte est donc bien la criminalité organisée. Or le concept de criminalité organisée est relativement récent et n'est pas défini de manière suffisamment claire. Il y est fait référence dans diverses lois telles que la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système fi-

wassen van geld, of de wet van 20 mei 1997 betreffende de internationale samenwerking inzake de tenuitvoerlegging van inbeslagnemingen en verbeurdverklaringen.

Zoals de heer Van Espen tijdens zijn hoorzitting in de parlementaire commissie van onderzoek naar de georganiseerde criminaliteit in België heeft benadrukt, hebben al die teksten evenwel het kenmerk dat hoewel zij verband houden met het vraagstuk van de georganiseerde criminaliteit, zij voorbeelden geven van dat vraagstuk maar zonder het te definiëren. Hij kwam tot de slotsom dat er ter zake een probleem van rechtszekerheid bestaat en onderstreepte dat het begrip «georganiseerde criminaliteit» in een tekst moet worden bepaald. De wet van 10 januari 1999 heeft weliswaar in het Belgisch Strafwetboek een artikel 324*bis* ingevoegd, dat een definitie geeft van het begrip «criminele organisatie», maar die blijkt volgens sommigen te eng om alle facetten van het ingewikkelde begrip «georganiseerde criminaliteit» te belichten.

Bij de bespreking van dit wetsontwerp zijn twee oplossingen mogelijk:

- hetzij in het ter tafel liggende wetsontwerp een definitie van de georganiseerde criminaliteit opnemen, eventueel op grond van de definitie die de Raad van Europa ervan geeft;

- hetzij beslissen nog te wachten om een ruimere en soepelere definitie van het begrip «georganiseerde criminaliteit» uit te werken.

Indien voor de tweede oplossing wordt gekozen, menen de indieners van dit amendement dat men het voorlopig beter kan houden bij het begrip «criminele organisatie», zoals dat in artikel 324*bis* van het Strafwetboek wordt omschreven. De ter bespreking voorliggende tekst vormt immers een uitzondering op de inachtneming van de rechten van de verdediging. Het is voorts niet aangewezen te werken met toevoegingen of lijsten van overtredingen.

nancier aux fins de blanchiment de capitaux ou la loi du 20 mai 1997 sur la coopération internationale en ce qui concerne l'exécution des saisies et de confiscations.

Toutefois, comme le soulignait m. van espen lors de son audition par la commission d'enquête parlementaire sur la criminalité organisée en Belgique, ces différents textes ont la particularité d'être liés à la problématique du crime organisé, mais on l'illustre sans le définir. En guise de conclusion, il observait qu'il y avait un problème de sécurité juridique en la matière et soulignait la nécessité de définir la notion de criminalité organisée dans un texte. La loi du 10 janvier 1999 a introduit dans notre code pénal un article 324*bis* qui donne une définition de la notion d'organisation criminelle mais qui s'avère selon certains trop étroite si l'on veut saisir la notion de criminalité organisée dans toute sa complexité.

Dans le cadre de la discussion de ce projet, deux solutions sont envisageables:

- Soit une définition de la criminalité organisée est insérée dans le projet de loi à l'examen. L'on pourrait notamment s'inspirer de la définition du Conseil de l'Union européenne.

- Soit l'on décide d'attendre avant d'élaborer une définition plus large et plus souple de la notion de criminalité organisée.

Si l'on opte pour la deuxième solution, l'auteur du présent amendement estime, dans la mesure où le texte à l'examen est dérogoratoire au respect des droits de la défense, et plutôt que de procéder par ajout aux listes d'infractions, que l'on s'en tienne provisoirement à la notion d'organisation criminelle telle que définie à l'article 324*bis* du Code pénal.

Jacqueline HERZET (PRL FDF MCC)

Anne BARZIN (PRL FDF MCC)

Thierry GIET (PS)